LAIKINĄSIAS APSAUGOS PRIEMONES TAIKANČIO TEISĖJO NUTARTIS

2007 m. rugsėjo 28 d. *

Byloje T-257/07 R

Prancūzijos Respublika, atstovaujama E. Belliard, G. de Bergues, R. Loosli ir A. During,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą M. Nolin,

atsakovę,

dėl prašymo sustabdyti 2007 m. birželio 26 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 727/2007, iš dalies keičiančio Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 999/2001, nustatančio tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisykles, I, III, VII ir X priedus (OL L 165,

* Proceso kalba: prancūzų.

p. 8), priedo 3 punkto taikymą, kiek juo 2001 m. gegužės 22 d. Reglamento (EB) Nr. 999/2001 (OL L 147, p. 1) VII priedo A skyriuje įtraukiami 2.3 poskyrio b punkto iii papunktis, 2.3 poskyrio d punktas ir 4 poskyris,

LAIKINĄSIAS APSAUGOS PRIEMONES TAIKANTIS TEISĖJAS,

pakeisdamas Pirmosios instancijos teismo pirmininką pagal Procedūros reglamento 106 straipsnį ir 2006 m. liepos 5 d., 2007 m. birželio 6 d. ir 2007 m. rugsėjo 19 d. Pirmosios instancijos teismo plenarinio susirinkimo sprendimus,

priima šią

Nutartį

Teisinis pagrindas

1 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą (EB) Nr. 999/2001, nustatantį tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisykles (OL L 147, p. 1).

2 Reglamento Nr. 999/2001 23 straipsnyje nustatyta, kad kiekvienu įtaką visuomenės sveikatai galinčiu daryti klausimu, pasikonsultavus su atitinkamu mokslo komitetu, gali būti pakeičiami arba papildomi reglamento priedai, kuriuose numatytos kovos prieš užkrečiamąsias spongiformines encefalopatijas (toliau – USE) priemonės.

3 2003 m. vasario 12 d. Komisija priėmė Reglamentą (EB) Nr. 260/2003, iš dalies keičiantį Reglamentą Nr. 999/2001 dėl avių ir ožkų USE likvidavimo ir taisyklių, taikomų prekybai gyvomis avimis ir ožkomis bei galvijų embrionais (OL L 37, p. 7). Remiantis iniciatyvinio mokslo komiteto nuomone, Reglamente Nr. 260/2003 numatytos sanitarinės priežiūros priemonės USE užsikrėtusiose avių ir ožkų bandose ir pirmiausia visų gyvulių skerdimas, išskyrus genetiškai atsparius gyvulius.

4 2005 m. sausio 12 d. Komisija priėmė Reglamentą (EB) Nr. 36/2005, iš dalies keičiantį Reglamento Nr. 999/2001 III ir X priedų nuostatas dėl galvijų, ožkų ir avių USE epidemiologinės priežiūros (OL L 10, p. 9). Reglamentu Nr. 36/2005 Komisija įpareigojo avių ir ožkų bandose po pirminio greitojo tyrimo taikyti diferencinį tyrimą kiekvienu nustatytu USE atveju, siekiant nustatyti, ar gyvūnas serga skrepi, ar galvijų spongiformine encefalopatija (toliau – GSE).

5 2007 m. birželio 26 d. Komisija priėmė Reglamentą (EB) Nr. 727/2007, iš dalies keičiantį Reglamento Nr. 999/2001 I, III, VII ir X priedus (OL L 165, p. 8).

6 Reglamento Nr. 727/2007 priedo 3 punkte nurodoma:

„VII priedas pakeičiamas taip:

„VII PRIEDAS

USE LIKVIDAVIMAS

A SKYRIUS

Priemonės, kurių imamasi patvirtinus USE atvejį

1. 13 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytu tyrimu turi būti nustatyti:

<…>

b) ožkų ir avių atveju:

— visi atrajotojai, išskyrus avis ir ožkas, laikomas gyvūnų ūkyje, kuriame liga buvo patvirtinta,

— kiek tai įmanoma, nustatyti gyvūnų patelių, kurių liga buvo patvirtinta, tėvus, visus embrionus, kiaušialąstes ir paskutinius palikuonis,

— visos kitos avys ir ožkos, laikomos gyvūnų ūkiuose, kurių liga buvo patvirtinta, be nurodytųjų antrojoje įtraukoje,

— galima ligos kilmė ir kiti ūkiai, kuriuose yra gyvūnų, embrionų arba kiaušialąsčių, kurie gali būti užkrėsti USE sukėlėju ar kurie turėjo sąlytį su tuo pačiu pašaru arba užkrato šaltiniu,

— pašarų, kurie gali būti užteršti užkratu, kitų medžiagų judėjimas arba visos kitos užkrato pernešimo priemonės, kuriomis USE sukėlėjas galėjo būti perneštas į atitinkamą ūkį ar iš jo.

2. 13 straipsnio 1 dalies c (punkte) nustatytos priemonės yra bent šios priemonės:

<…>

2.2. Jei įtariama, kad valstybės narės ūkyje laikoma avis ar ožka yra užsikrėtusi USE, visoms kitoms to ūkio avims ir ožkoms oficialus judėjimo apribojimas taikomas tol, kol bus gauti tyrimo rezultatai. Jei yra įrodymų, kad nėra tikėtina, kad ūkis, kuriame gyvūnas buvo, kai buvo įtarta USE, ir yra ūkis, kuriame gyvūnas galėjo būti užkrėstas USE, kompetentinga institucija gali nuspręsti kitiems ūkiams arba tik ūkiui, kuriame gyvūnas turėjo sąlytį su užkratu, taikyti oficialias kontrolės priemones, atsižvelgiant į turimą epidemiologinę informaciją.

2.3. Jei USE diagnozė buvo patvirtinta aviai ar ožkai:

a) jei GSE diagnozės negalima atmesti po tarplaboratorinio tyrimo, atlikto pagal X priedo C skyriaus 3.2 poskyrio c (punkte) nustatytą tvarką, visi gyvūnai, identifikuoti tyrimu, nurodytu 1b punkto antrojoje-penktojoje įtraukose, skerdžiami ir visiškai sunaikinami, o tuo tyrimu identifikuoti embrionai ir kiaušialąstės – visiškai sunaikinami;

b) jei GSE diagnozės negalima atmesti pagal X priedo C skyriaus 3.2 poskyrio c (punkte) nustatytą tvarką, siekti kompetentingos institucijos sprendimo:

arba

i) visi 1 dalies b (punkto) antrojoje ir trečiojoje įtraukose nurodytu tyrimu identifikuoti gyvūnai skerdžiami ir visiškai sunaikinami, o embrionai ir kiaušialąstės visiškai sunaikinami; 3 punkte nustatytos sąlygos taikomos ūkiui;

arba

ii) visi 1 dalies b (punkto) antrojoje ir trečiojoje įtraukose nurodytu tyrimu nustatyti gyvuliai skerdžiami ir visiškas sunaikinami, o embrionai ir kiaušialąstės – visiškai sunaikinami, išskyrus:

— veislinius ARR/ARR genotipo avinus,

— veislines avis, turinčias ne mažiau kaip vieną ARR alelį ir neturinčias VRQ alelio, ir, jei atliekant tyrimą tokios veislinės avys yra ėringos, vėliau gimusius ėriukus, jei jų genotipas atitinka šios pastraipos reikalavimus,

— tik skersti skirtas avis, turinčias ne mažiau kaip vieną ARR alelį,

— jei kompetentinga institucija nuspręstų, iki trijų mėnesių amžiaus tik skersti skirtas avis ir ožkas.

3 punkte nustatytos sąlygos taikomos ūkiui;

arba

iii) valstybė narė gali nuspręsti neskersti ir nenaikinti gyvūnų, identifikuotų 1 dalies b (punkto) antroje ir trečioje įtraukose nurodytu tyrimu, kai sunku pakeisti avis žinomo genotipo avimis arba kai ARR alelio dažnumas veislinėje bandoje arba ūkyje yra nedidelis, arba kai yra būtina siekiant išvengti įvaisos, arba remiantis pagrįstu visų epidemiologinių veiksnių įvertinimu. 4 poskyryje nustatytos sąlygos taikomos ūkiui;

c) nukrypdama nuo b punkte nustatytų priemonių ir tik kai USE atvejis, patvirtintas ūkyje, yra atipinis skrepi ligos atvejis, valstybė narė gali nuspręsti taikyti 5 punkte nustatytas priemones;

d) valstybės narės gali:

i) vietoje visų gyvūnų, nurodytų b (punkto) i papunktyje, skerdimo ir visiško sunaikinimo skersti tik žmonių maistui skirtus gyvūnus;

ii) vietoje gyvūnų, nurodytų b (punkto) ii papunktyje, skerdimo ir visiško sunaikinimo skersti tik žmonių maistui skirtus gyvūnus,

jeigu:

— gyvūnai skerdžiami atitinkamos valstybės narės teritorijoje,

— visi vyresni negu 18 mėnesių amžiaus arba turintys prasikalusius per dantenas daugiau negu du nuolatinius kandžius ir skirti skersti žmonių maistui gyvūnai turi būti tiriami dėl USE taikant laboratorinius metodus, nustatytus X priedo C skyriaus 3.2 poskyrio b (punkte);

e) Turi būti nustatytas avių (neviršijant 50 gyvūnų), paskerstų ir sunaikintų arba paskerstų žmonių maistui pagal b (punkto) i ir iii papunkčius, priono baltymo genotipas.

<…>

4. Po to, kai ūkyje buvo taikomos 2.3 poskyrio b (punkto) iii papunktyje nustatytos priemonės, ir po paskutinio nustatyto USE atvejo dvejus veisimo metus:

a) identifikuojamos ūkio avys ir ožkos;

b) visos ūkyje esančios avys ir ožkos gali būti perkeliamos tik atitinkamos valstybės teritorijoje skersti žmonių maistui arba naikinimo tikslais; visi vyresni negu 18 mėnesių amžiaus gyvūnai, paskersti žmonių maistui, turi būti tiriami dėl USE laboratoriniais metodais, nurodytais X priedo C skyriaus 3.2 poskyrio b (punkte);

c) kompetentinga institucija užtikrina, kad embrionai ir kiaušialąstės nebūtų išsiųsti iš ūkio;

<…>.““

7 Pagal Reglamento Nr. 727/2007 3 straipsnį jis įsigaliojo 2007 m. liepos 17 dieną.

Bylos aplinkybės

8 USE yra gyvūnus ir žmones paveikiančios neurodegeneracinės ligos, kurioms priklauso GSE ir avių skrepi.

9 Reglamente Nr. 999/2001 įtvirtintos galvijams ir smulkiesiems atrajotojams (avims ir ožkoms) taikomos taisyklės buvo nustatytos darant prielaidą, kad yra ryšys tarp GSE ir naujo Kroicfeldo-Jakobo ligos tipo. Iš jo pirmos konstatuojamosios dalies išplaukia, kad „(d)augėja duomenų, įrodančių, kad agentai, sukeliantys GSE ir naujo tipo Kroicfeldo-Jakobo ligą, yra panašūs“.

10 2003–2005 m., vystantis mokslo žinioms ir valstybėms narėms išreiškus susirūpinimą, Komisija pakeitė teisės aktus kovos su USE srityje. Todėl Komisija keletą kartų iš dalies keitė Reglamentą Nr. 999/2001 ir 2005 m. liepos 15 d. priėmė „USE programą“ (COM (2005) 322 (galutinis)), kurioje nurodė planuojanti pasiūlyti priemones, skirtas persvarstyti ir sušvelninti tuo metu galiojusias likvidavimo priemones, atsižvelgiant į naujas diagnostikos priemones, užtikrinant esamą vartotojų apsaugos lygį.

11 Šiame dokumente Komisija nurodė, kad nuo 2005 m. sausio mėn. naudojamais diferenciniais tyrimais daugeliu po greitojo pirminio tyrimo nustatytų USE atvejų per kelias savaites galima atmesti GSE galimybę. Komisija pažymėjo, kad atmetus GSE

galimybę taip pat pašalinamas visuomenės sveikatai keliamas pavojus ir visos bandos išskerdimas galėtų būti laikomas neproporcingu visuomenės sveikatos apsaugos atžvilgiu. Dėl to esant neigiamiems greitųjų tyrimų rezultatams Komisija ketino daugiau nereikalauti sunaikinti užkrėstose bandose paskerstų gyvūnų skerdenų ir leisti jas pateikti žmonėms vartoti.

12 2005 m. rugsėjo 21 d. Prancūzijos vyriausybei paprašius Prancūzijos maisto sanitarinės priežiūros agentūros *(Agence française de sécurité sanitaire des aliments,* toliau – AFSSA) pateikti nuomonę dėl USE programoje siūlomo Bendrijos teisės aktų patobulinimo, pastaroji ją pateikė 2006 m. gegužės 15 dieną. Šioje nuomonėje konstatuota, kad Komisijos pasiūlymai gerokai sušvelnintų galiojančius teisės aktus. Atsižvelgdama į diferencinių tyrimų nepatikimumą ir galimybę žmonėms užsikrėsti kitais nei GSE USE sukėlėjais, AFSSA nepritarė Komisijos pasiūlymams.

13 2006 m. birželio 22 d. ir gruodžio 6 d. Prancūzijos valdžios institucijos dar kartą kreipėsi į AFSSA, kad ši išsamiai įvertintų Komisijos siūlomas priemones. Atsakydama į šiuos prašymus, 2007 m. sausio 15 d. AFSSA pateikė naują nuomonę dėl sanitarinės priežiūros priemonių patobulinimo avių ir ožkų bandose, kurioms buvo diagnozuota klasikinė ar atipinė skrepi.

14 Šioje nuomonėje AFSSA nurodė, kad diferenciniai tyrimai neleidžia atmesti GSE galimybės nei tirtame gyvūne, nei juo labiau bandoje, kuriai jis priklausė. Ji papildė, kad negalima atmesti kitų nei GSE USE sukėlėjų perdavimo žmogui galimybės. Galiausiai ji nurodė, kad iš Komisijos plane aprašytu būdu paskerstų klasikine skrepi sirgusių avių ir ožkų bandų gauti produktai kelia papildomą grėsmę visuomenės sveikatai, palyginti su tik iš genetiškai atsparių avių gautais produktais. Dėl to AFSSA rekomendavo galiojančių teisės aktų klasikinės skrepi srityje nekeisti.

15 AFSSA pateikus savo nuomonę, Komisija kreipėsi į Europos maisto saugos tarnybą (EMST) ir paprašė jos pateikti nuomonę, pirma, dėl naujų turimų duomenų, galinčių įrodyti bet kokį epideminį ar molekulinį ryšį tarp klasikinės ar atipinės skrepi ir žmonių susirgimo USE bei, antra, dėl šiuo metu išsamesniam teigiamų USE atvejų smulkiuosiuose atrajotojuose tyrimui naudojamų analitinių atskyrimo metodų efektyvumo ir galimybės jais pasinaudojant atskirti GSE nuo žinomų atipinės ar klasikinės skrepi rūšių.

16 2007 m. kovo 8 d. EMST ir jos mokslinė grupė biologinei rizikai pateikė nuomonę, kurioje nurodomos šios dvi išvados:

— nėra įrodyto epidemiologinio ar molekulinio ryšio tarp klasikinės ar atipinės skrepi ir žmonių susirgimo USE; GSE sukėlėjas yra vienintelis USE sukėlėjas, pripažintas zoonoze, tačiau, atsižvelgiant į jų įvairovę, šiuo metu negalima atmesti bet kokios kitų gyvūnų kilmės USE sukėlėjų perdavimo žmonėms galimybės,

— Bendrijos teisėje aprašyti dabartiniai diferenciniai tyrimai, kuriuos reikia naudoti skrepi ir GSE atskirti, šiuo metu atrodo patikimi siekiant atskirti GSE nuo klasikinės ir atipinės skrepi; tačiau, esant dabartiniam mokslo žinių lygiui, nei jų diagnostinis jautrumas, nei tikslumas negali būti laikomi tobulais.

17 2007 m. balandžio 20 d. laiške EMST direktoriui Komisija nurodė, kad atidžiai išnagrinėjus 2007 m. sausio 15 d. AFSSA nuomonę ir 2007 m. kovo 8 d. EMST nuomonę nustatyti tam tikri dviejų organizacijų vertinimo skirtumai dėl potencialaus skrepi zoonozinio pobūdžio. Institucija nusprendė, kad šioje situacijoje reikia pasinaudoti 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002,

nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio EMST ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, p. 1), 30 straipsnio 4 dalyje nustatyta procedūra ir arba panaikinti skirtumus, arba parengti išvadose pateikiamus teiginius paaiškinantį bendrą dviejų organizacijų dokumentą. Atsižvelgiant į nagrinėjamo klausimo reikšmę priimant rizikos valdymo sprendimą dėl smulkiųjų atrajotojų likvidavimo priemonių, Komisija paprašė EMST direktorių pateikti atsakymą per dešimt darbo dienų nuo jos laiško gavimo.

18 Tokiomis aplinkybėmis ir remdamasi 2007 m. kovo 8 d. EMST nuomone, 2007 m. balandžio 24 d. Komisija pateikė nuolatinio Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos komiteto (MGGSK) balsavimui reglamento, iš dalies keičiančio Reglamento Nr. 99/2001 I, III, VI ir X priedus, projektą. MGGSK šiam projektui pritarė kvalifikuota balsų dauguma.

19 2007 m. birželio 22 d. laiške EMST direktorius Komisijai nurodė, kad po konsultacijų su AFSSA tarp abiejų organizacijų neliko jokių nuomonių skirtumų.

20 2007 m. birželio 26 d. Komisija priėmė Reglamentą Nr. 727/2007, kurio priedo 3 punktu pakeičiamas Reglamento Nr. 999/2001 VII priedas (toliau – VII priedas), susijęs su USE likvidavimo priemonėmis.

Procesas ir šalių reikalavimai

21 2007 m. liepos 17 d. ieškovė Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateikė ieškinį pagal EB 230 straipsnį dėl Reglamento Nr. 727/2007 priedo 3 punkto panaikinimo,

kiek juo VII priedo A skyriuje įtvirtinami 2.3 poskyrio b punkto iii papunktis, 2.3 poskyrio d punktas ir 4 poskyris, ir subsidiariai dėl viso Reglamento Nr. 727/2007 panaikinimo.

22 Atskiru dokumentu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai 2007 m. liepos 17 d. pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 104 straipsnį ir EB 242 straipsnį, ieškovė pateikė šį prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių, siekiant sustabdyti Reglamento Nr. 727/2007 priedo 3 punkto įgyvendinimą, kiek juo VII priedo A skyriuje įtvirtinami 2.3 poskyrio b punkto iii papunktis, 2.3 poskyrio d punktas ir 4 poskyris.

23 2007 m. rugpjūčio 8 d. Komisija pateikė rašytines pastabas dėl laikinųjų apsaugos priemonių prašymo, kuriose ji prašo, kad pastarasis būtų atmestas.

24 Žodiniai šalių paaiškinimai išklausyti 2007 m. rugsėjo 5 d. vykusiame posėdyje.

Dėl teisės

25 Pagal kartu svarstomas, pirma, EB 242 ir 243 straipsnių nuostatas ir, antra, EB 225 straipsnio 1 dalį, Pirmosios instancijos teismas gali sustabdyti ginčijamo akto taikymą arba nustatyti būtinas laikinąsias priemones, jei mano, kad tai reikalinga dėl susiklosčiusių aplinkybių. Šiuo tikslu jis laikosi Procedūros reglamento 104 straipsnio 2 dalyje numatytų sąlygų, kurios plačiau įtvirtintos teismų praktikoje.

26 Todėl laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas gali sustabdyti ginčijamo akto taikymą ir nustatyti būtinas laikinąsias priemones, tik jei įrodyta, kad jų taikymą pirmiausia pateisina faktiniai ir teisiniai pagrindai *(fumus boni juris)* ir kad jas būtina taikyti skubiai, nes siekiant išvengti rimtos ir nepataisomos žalos ieškovo interesams jos turi būti priimtos ir sukelti pasekmių iki sprendimo pagrindinėje byloje priėmimo. Laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas prireikus gali palyginti esamus interesus (2000 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Nyderlandai prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-377/98 R, Rink. p. I-6229, 41 punktas ir 2001 m. vasario 23 d. Nutarties *Austrija prieš Tarybą*, C-445/00 R, Rink. p. I-1461, 73 punktas; 2007 m. vasario 16 d. Pirmosios instancijos teismo pirmininko nutarties *Vengrija prieš Komisiją*, T-310/06 R, nepaskelbta Rinkinyje – Rink. 2007, p. II-15*, 19 punktas).

Dėl fumus boni juris

Šalių argumentai

27 Ieškovė teigia, kad ieškinyje pagrindinėje byloje ji pirmiausia prašo panaikinti ginčijamas nuostatas, nes Komisija pažeidė atsargumo principą vertindama ir valdydama riziką.

— Dėl rizikos įvertinimo

28 Ieškovė nurodo, kad Reglamento Nr. 727/2007 priedo 3 punktas pakeičia VII priedą, susijusį su USE likvidavimo priemonėmis, kurio iki 2007 m. liepos 7 d. galiojusioje redakcijoje buvo numatyta, kad skrepi židiniai turi būti likviduojami skerdžiant visas ožkas ir ribotai skerdžiant tik genetiškai jautrias avis avių bandose, paliekant genetiškai atsparias avis.

29 Šiuo metu galiojantis VII priedas atskiria priemones, kurių reikia imtis, atsižvelgiant į po USE patvirtinimo aviai ar ožkai atlikto diferencinio tyrimo rezultatus.

30 Patvirtinus USE aviai arba ožkai, jei negalima atmesti GSE galimybės, išlieka reikalavimas skersti ir visiškai sunaikinti rizikos grupei priskirtus gyvūnus. Tačiau jei po diferencinių tyrimų GSE gali būti atmesta, Reglamento Nr. 999/2001 VII priedo A skyriaus 2 poskyris gerokai išplečia sąlygas, kai valstybės narės gali nuspręsti neskersti ir nesunaikinti gyvulių ūkyje, kuriam priklauso skrepi susirgusi avis arba ožka.

31 Dėl ginčijamų nuostatų taikymo ūkiui, kuriame buvo patvirtintas klasikinės skrepi atvejis, jam priklausančios genetiškai jautrios avys ir ožkos gali būti paliekamos tame ūkyje arba skerdžiamos žmonėms vartoti.

32 Iš Reglamento Nr. 727/2007 septintos konstatuojamosios dalies išplaukia, kad šis pasikeitimas pagrįstas dviem prielaidomis: pirma, kad diferenciniai tyrimai leidžia aiškiai atmesti GSE galimybę klasikine skrepi užkrėstose bandose ir, antra, kad pastaroji negali būti perduota žmonėms ir nekelia jokios grėsmės asmenų sveikatai.

33 Remdamasi 2007 m. sausio 15 d. AFSSA nuomone ir 2007 m. kovo 8 d. EMST nuomone, kuri tik iš dalies perkelta į Reglamento Nr. 727/2007 devintą konstatuojamąją dalį, ieškovė teigia, kad, nepaisant mokslo pažangos, išlieka abejonių, pirma, dėl galimybės perduoti žmonėms kitus nei GSE gyvūnų kilmės USE sukėlėjus ir, antra, dėl diferencinių tyrimų patikimumo.

34 Tokiomis aplinkybėmis ieškovė teigia, kad mokslo žinių pažanga USE srityje nepakeičia klasikinės skrepi keliamos rizikos pobūdžio ir nepateisina mažiau griežtų šios ligos stebėjimo ir likvidavimo priemonių, todėl Komisija pažeidė atsargumo principą klaidingai įvertindama riziką.

35 Komisija teigia, kad, priešingai nei GSE, kuri šiuo metu laikoma vienintele žmonėms perduodama USE, nėra jokių ryšio (epidemiologinio ar molekulinio) tarp skrepi sukėlėjo ir žmonių USE įrodymų, kaip akivaizdžiai parodo daugelis naujausių mokslo darbų ir specializuotų tarptautinių organizacijų dokumentų. Taigi skrepi negali būti laikoma arba priskiriama zoonozėms.

36 Iš ieškovės prašyme dėl laikinųjų priemonių taikymo nurodytų 2007 m. sausio 15 d. AFSSA ir 2007 m. kovo 8 d. EMST nuomonių aišku, kad gyvūnų kilmės USE, išskyrus GSE, sukėlėjų perdavimo žmogui rizika yra visiškai hipotetinė ir jai nėra taikomas atsargumo principas.

37 Šiuo klausimu Komisija primena, kad pagal Reglamento Nr. 178/2002 7 straipsnį atsargumo principas turi būti taikomas kilus mokslinių abejonių ir kad pagal šį principą priimtos priemonės turi būti proporcingos.

38 2002 m. rugsėjo 11 d. Sprendime *Pfizer Animal Health prieš Tarybą* (T-13/99, Rink. p. II-3305) Pirmosios instancijos teismas patikslino atsargumo principo taikymo Bendrijos teisėje sąlygas nustatydamas, kad prevencinės priemonės negali būti grindžiamos vien hipotetiniu rizikos vertinimu ir gali būti priimtos, tik jei rizika atrodo

pakankamai pagrįsta turimais moksliniais duomenimis. Iš šio sprendimo aišku, kad būtina tam tikra neigiamų pasekmių, kurių siekiama išvengti priimant atitinkamą priemonę, atsiradimo tikimybė, suprantant, kad nėra galimas „nulinis“ rizikos lygis.

39 Dėl ieškovės abejonių diferencinių tyrimų patikimumu Komisija pažymi, kad jie yra Bendrijos USE etaloninės laboratorijos ir jos mokslininkų bei sukėlėjų klasifikavimo ekspertų grupės darbo, suteikusio galimybę patvirtinti biocheminiais tyrimais pagrįstą greitosios analizės GSE atskyrimo nuo skrepi metodą, rezultatas.

40 Atsakovė primena, kad 2005 m. sausio mėn. ji iš dalies pakeitė Reglamentą Nr. 999/2001, nustatydama pareigą taikyti diferencinius tyrimus kiekvienu avių ar ožkų bandoje pastebėtu USE atveju, siekiant nustatyti GSE atvejus. Ji pažymi, kad Reglamente Nr. 727/2007 numatytos sušvelnintos priemonės buvo priimtos praėjus dvejiems metams po šių tyrimų taikymo pradžios,tuos dvejus metus stebint jų veikimą ir analizuojant rezultatus.

41 Tokiomis aplinkybėmis Komisija pažymi, kad 2007 m. sausio 15 d. AFSSA nuomonė tik pakartojo 2006 m. gegužės 15 d. pateiktą nuomonę, ir teigia, kad 2006 m. AFSSA padaryta išvada, jog tyrimai neleidžia atmesti GSE atvejų, neprieštarauja tam, kad remdamasi šių tyrimų rezultatais 2007 m. EMST galėjo konstatuoti, jog jie yra tikslūs.

42 Paskutinis su šiais tyrimais susijusios EMST išvados sakinys gali būti paaiškintas tuo, kad joks biologinis tyrimas negali būti laikomas „tobulu“ dėl savo pobūdžio. Komisija šiuo klausimu patikslina, kad kiekvieną sunkiai paaiškinamą rezultatą kartu

ištiria 39 punkte nurodyta mokslo ekspertų grupė ir prireikus atliekami papildomi tyrimai. Jei, atlikus šiuos papildomus tyrimus, rezultatai vis tiek nėra aiškūs, įtartinas mėginys, Komisijos teigimu, yra ištiriamas naudojant gyvas peles, kad būtų galima tiksliai nustatyti tiriamo USE sukėlėjo pobūdį.

43 Taigi visa ši griežta procedūra leidžia labai stipriai sumažinti, jei ne visiškai panaikinti, išankstinį biologiniams tyrimams būdingą netikslumą kartu primenant, kad šie tyrimai yra ne visuomenės sveikatos priemonė, o techninis instrumentas, leidžiantis greitai atskirti GSE nuo skrepi.

44 Tokiomis aplinkybėmis Prancūzijos valdžios institucijų požiūris, kuriuo siekiama nustatyti „nulinį rizikos“ lygį taikant atsargumo principą, nėra pagrįstas.

— Dėl rizikos valdymo

45 Ieškovė teigia, kad ginčijamomis teisės nuostatomis įtvirtintos mažiau griežtos USE likvidavimo priemonės neleidžia suvaldyti USE keliamos rizikos žmogaus sveikatai ir netgi gali ją padidinti.

46 Anksčiau galiojusios pareigos skersti ir sunaikinti pakeitimas galimybe išlaikyti bandas arba paskersti gyvūnus ir pateikti jų mėsą žmonėms vartoti neatrodo propor-

cingas. Pagal 2007 m. sausio 15 d. AFSSA nuomonę, šiuo metu nėra jokių priemonių, galinčių pakeisti neatsparių gyvūnų iš užkrėstų bandų skerdimą ir sunaikinimą.

47 Be to, ieškovė teigia, kad pagal VII priedo A skyriaus 2.3 poskyrio d punktą ir 4 poskyrį atliktų greitųjų žmonėms vartoti paskerstų gyvūnų skerdenos tyrimų nepakanka, norint nustatyti visus USE užsikrėtusius gyvūnus, nes jie atliekami naudojant iš centrinės nervų sistemos paimtą mėginį ir tik senesniems nei 18 mėnesių amžiaus arba turintiems daugiau kaip du nuolatinius kandžius gyvūnams.

48 Be to, jei gyvūnai iš užkrėstos bandos yra paliekami ūkyje, nustatytos stebėjimo priemonės taikomos tik dvejus metus. Taigi ieškovė pažymi, kad, diagnozavus USE atvejį, ūkyje esantys gyvūnai, per dvejus metus nenustačius nė vieno naujo atvejo, gali būti paskersti ir pateikti žmonėms vartoti jų neištyrus.

49 Ieškovė patvirtina, kad pagal ginčijamose nuostatose įtvirtintą sistemą galima numatyti, kad gyvūnai bus pateikiami žmonėms vartoti, net jei jie būtų užkrėsti nenustatyta USE. Taigi pagal dabartinį žinių lygį neįmanoma atmesti galimybės, kad USE užkrėstų gyvūnų mėsos ir produktų vartojimas yra pavojingas žmonių sveikatai.

50 Galiausiai dėl ginčijamų nuostatų padidėjusi rizika sveikatai negali būti pateisinama galimu iš jų gautu pelnu. Ankstesnių nuostatų išlaikymo sąnaudos yra tik truputį didesnės nei bendros ginčijamose nuostatose numatytų sąlygų ir procedūrų taikymo sąnaudos ir yra žemos, palyginti su visų USE kontrolės priemonių sąnaudomis. Dėl to šios sąnaudos neatrodo neproporcingos žmonių sveikatos apsaugos tikslui.

51 Tokiomis aplinkybėmis Komisija pažeidė atsargumo principą, imdamasi klaidingų rizikos valdymo priemonių.

52 Komisija primena, kad iki šiol pagal Reglamentą Nr. 999/2001 priimtos priemonės buvo skirtos kovai su GSE, o ne su kitomis USE, kaip skrepi, ir kad atsižvelgdama į šių priemonių efektyvumą ir aiškų situacijos pagerėjimą 2005 m. ji ėmėsi iniciatyvos nustatyti bendrą GSE strategiją. Pagal šią strategiją jau buvo priimtos kai kurios ankstesnes nuostatas sušvelninusios priemonės ir Prancūzijos ginčijamos priemonės dėl skerdimo politikos USE nustatymo smulkiesiems atrajotojams taip pat yra šios strategijos sudėtinė dalis.

53 Dėl amžiaus (daugiau nei 18 mėnesių amžiaus gyvūnai) arba dantų (dviejų nuolatinių kandžių buvimas) kriterijų, nustatytų nuo 2002 m. Bendrijos teisės aktuose atrinkimo tyrimams atlikti, Komisija pažymi, kad iki šiol Prancūzija jų niekada neginčijo. Ji pastebi, kad tikimybė rasti prioną jaunesnių nei 18 mėnesių arba mažiau kaip du nuolatinius kandžius turinčių gyvūnų smegenyse yra labai maža ir kad tyrimų atlikimo jaunesniems gyvūnams netikslingumas buvo aiškiai patvirtintas 2006 m. liepos 20 d. AFSSA nuomonėje.

54 Komisija primena, kad Reglamentas Nr. 727/2007 iš dalies keičia USE užkrėstoms bandoms taikomas sanitarinės priežiūros priemones, nustatytas Reglamento Nr. 260/2003, kai diferenciniai tyrimai dar nebuvo naudojami. Nuo pareigos atlikti diferencinius tyrimus visiems diagnozuotiems USE atvejams įsigaliojimo 2005 m. sausio mėn. nė vienas diferencinis tyrimas nenustatė smulkiųjų atrajotojų GSE atvejo, nepaisant didelio atliktų tyrimų skaičiaus (2 377 avims ir 339 ožkoms).

55 Dėl intensyvaus stebėjimo termino apribojimo iki dvejų metų po paskutinio USE atvejo nustatymo galimybė, kad užkrėsti gyvūnai nebus nustatyti per šį terminą, yra labai maža. Iš tikrųjų, pagal Komisiją, tai reiškia, kad per tuos dvejus metus nė vienas paskerstas gyvūnas negalėjo būti užkrėstas.

56 Atsakovė nurodo, kad Prancūzijos nurodyta rizika, t. y. galinčios būti pavojingos mėsos ir produktų pateikimas vartoti, taip pat buvo galimas iki Reglamento Nr. 727/2007 priėmimo ir kad valdant riziką į jį yra atsižvelgta.

57 Ieškovės pateiktas 50 % dydis, apibūdinantis skerdimo metu atliktais tyrimais nenustatytų užkrėstų gyvūnų dalį, yra susijęs su visomis USE, iš kurių tik GSE yra zoonozė. Dėl pastarosios ir darant labai mažai tikėtiną, tačiau atsargumo principu pagrįstą prielaidą, kad GSE gali užsikrėsti avys, 2007 m. sausio 25 d. priimtoje EMST ataskaitoje ši rizika įvertinama 0,3–0,5 GSE atvejų 10 000 paskerstų gyvūnų.

58 Galiausiai Komisija mano, kad ji vykdė tinkamą rizikos valdymą, įgyvendindama kovos su USE strategiją ir ypač nustatydama reikalavimą pašalinti nurodytą rizikingą medžiagą, bendrą USE stebėjimą Europos Sąjungos lygiu ir aktyvų visų užkrėstų bandų USE stebėjimą dvejus metus.

Laikinąsias apsaugos priemones taikančio teisėjo vertinimas

— Pirminės pastabos

59 Siekiant nustatyti, ar šioje byloje įvykdyta *fumus boni juris* sąlyga, reikia *prima facie* įvertinti, ar yra pagrįstas ieškovės nurodytas ieškinio pagrindinėje byloje teisinis pagrindas, t. y. nustatyti, ar argumentai dėl Komisijos tariamo atsargumo principo pažeidimo šioje byloje yra tokie rimti, kad negali būti atmesti šioje laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūroje (šiuo klausimu žr. 1995 m. liepos 19 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Komisija prieš Atlantic Container Line ir kt.*, C-149/95 P(R), Rink. p. I-2165, 26 punktą ir 1999 m. birželio 30 d. Pirmosios instancijos teismo pirmininko nutarties *Pfizer Animal Health prieš Tarybą*, T-13/99 R, Rink. p. II-1961, 132 punktą).

60 Kaip Pirmosios instancijos teismas jau nustatė, atsargumo principas pagal EB 174 straipsnį yra vienas iš Bendrijos politiką aplinkos srityje, kurios dalį sudaro žmonių sveikatos apsaugos politika, pagrindžiančių principų ir jis taip pat taikomas, kai vykdydamos bendrą žemės ūkio politiką Bendrijos institucijos priima žmonių sveikatos apsaugos priemones (38 punkte minėto sprendimo *Pfizer Animal Health prieš Tarybą* 114 punktas). Šis principas taip pat buvo pripažintas nuo to laiko nusistovėjusioje teismų praktikoje (žr. 38 punkte minėto sprendimo *Pfizer Animal Health prieš Tarybą* 115 punkte nurodytą teismų praktiką).

61 Pagal atsargumo principą reikia pripažinti, kad jei yra abejonių dėl pavojaus žmonių sveikatai ir jo masto, institucijos gali imtis apsaugos priemonių nelaukdamos, kol šio pavojaus realumas ir sunkumas bus visiškai įrodyti (1998 m. gegužės 5 d. Teisingumo Teismo sprendimų *Jungtinė Karalystė prieš Komisiją*, C-180/96, Rink. p. I-2265, 99 punktas ir *National Farmers' Union ir kt.*, C-157/96, Rink. p. I-2211, 63 punktas). Atvirkščiai, jei nauji duomenys keičia pavojaus sampratą arba rodo, kad pavojaus gali būti išvengta mažiau griežtomis nei esamos priemonėmis, institucijos, ypač iniciatyvos teisę turinti Komisija, privalo užtikrinti teisės aktų pakeitimą atsižvelgiant į naujus duomenis (2006 m. sausio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Agrarproduktion Staebelow*, C-504/04, Rink. p. I-679, 40 punktas).

62 Taip pat reikia priminti, kad Reglamente Nr. 178/2002 numatytas 7 straipsnis „Atsargumo principas", kuriame nurodoma:

„1. Ypatingomis aplinkybėmis, kai, įvertinus turimą informaciją, yra nustatoma kenksmingo poveikio sveikatai galimybė, tačiau mokslas abejoja, laukiant tolesnės išsamesniam rizikos įvertinimui reikalingos mokslinės informacijos, gali būti priimtos laikinosios rizikos valdymo priemonės, užtikrinančios Bendrijos pasirinktą aukštą sveikatos apsaugos lygį.

2. Priemonės, priimtos remiantis šio straipsnio 1 dalimi, turi būti proporcingos ir neapribojančios prekybos labiau negu reikia, kad būtų pasiektas Bendrijos pasirinktas aukštas sveikatos apsaugos lygis, atsižvelgiant į techninį bei ekonominį įvykdomumą ir kitus faktorius, kurie šioje srityje yra laikomi teisėtais. Per pagrįstą laiką, atsižvelgiant į nustatytą gyvybės arba sveikatos rizikos pobūdį ir mokslinės informacijos, būtinos išsklaidyti mokslo abejones ir atlikti išsamesnį rizikos vertinimą, rūšį, šios priemonės yra nagrinėjamos iš naujo."

63 Šioje byloje reikia priminti, kad atsižvelgiant į kai kurių USE žmonių ir gyvūnų sveikatai keliamos rizikos laipsnį ir gavus mokslines išvadas dėl priemonių, skirtų sumažinti dėl užkrėstų gyvūnų pagamintų produktų vartojimo atsirandančią galimą riziką žmonėms ir gyvūnams, Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą Nr. 999/2001, nustačiusį galvijų, avių ir ožkų USE prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisykles. Reglamentas Nr. 999/2001, kurio teisinis pagrindas yra EB 152 straipsnio 4 dalies b punktas, „tiesiogiai siejasi su visuomenės sveikata“ (Reglamento Nr. 999/2001 antra, trečia ir ketvirta konstatuojamosios dalys).

64 Reglamento Nr. 727/2007 priedo 2 punktas pakeičia VII priedą, nustatantį Reglamento Nr. 999/2007 13 straipsnio 1 dalies c punkte įtvirtinto pavojingais laikomų gyvūnų paskerdimo principo vykdymo procedūras ir galimas jo įgyvendinimo išimtis.

65 Šalys sutaria, kad ginčijamos nuostatos sušvelnina avių ir ožkų bandoms, kurioms diagnozuotos USE, taikomas sanitarinės sveikatos priemones. Jei atlikus diferencinius tyrimus būtų galima atmesti GSE galimybę, valstybėms narėms suteikta teisė gyvūnų paskerdimą ir visišką sunaikinimą pakeisti jų išlaikymu ūkyje taikant stebėjimo priemones ir atliekant greituosius USE diagnostikos tyrimus pagal Reglamento Nr. 727/2007 nuostatas.

66 Kaip buvo nurodyta 61 punkte, Bendrijos institucijos gali taikyti mažiau griežtas nei esamos priemones, jei jomis galima išvengti pavojaus, kurio sampratą pakeitė nauji duomenys.

67 Taip pat reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką Bendrijos įstatymų leidėjas šioje byloje nagrinėjamoje srityje turi didelę diskreciją, kuri apima politinio, ekonominio ir socialinio pobūdžio pasirinkimus ir kurios neviršydamas jis turi atlikti sudėtingus vertinimus. Tokiomis aplinkybėmis Bendrijos teismo kontrolė iš esmės turi apsiriboti įvertinimu, ar naudojantis šia diskrecija nebuvo padaryta akivaizdi klaida arba piktnaudžiauta įgaliojimais ir ar įstatymų leidėjas akivaizdžiai neviršijo savo diskrecijos (61 punkte minėto sprendimo *Agrarproduktion Staebelow* 36 punktas ir 38 punkte minėto sprendimo *Pfizer Animal Health prieš Tarybą* 166 punktas).

68 Šioje byloje ieškovė teigia, kad Komisija pažeidė atsargumo principą ir klaidingai įvertindama riziką, ir ją valdydama.

— Dėl rizikos įvertinimo

69 Ieškovė teigia, kad nauji Komisijos pateikti įrodymai negali pakeisti Reglamente Nr. 999/2001 įtvirtinto rizikos supratimo ir kad todėl pastaroji pažeidė atsargumo principą klaidingai įvertindama riziką.

70 Neatrodo, kad Komisija prieštarauja, jog taikant atsargumo principą rizikos įvertinimas buvo būtina ginčijamų nuostatų priėmimo sąlyga. Raštu pateiktose pastabose ji net pažymi, kad šis rizikos įvertinimas turi būti, pirma, pagrįstas moksliniais duomenimis ir, antra, leisti nustatyti nepriimtinu laikomą rizikos laipsnį, pripažįstant, kad „bet kokioms“ priemonėms yra būtinas mokslinis rizikos įvertinimas.

71 Iš bylos medžiagos matyti, kad ieškovės kaltinimų dėl Komisijos klaidingai įvertintos rizikos pagrįstumą daugiausia reikia nagrinėti atsižvelgiant į 2007 m. kovo 8 d. EMST ir jos mokslinės grupės biologinei rizikai nuomonę, kuria iš esmės pagrįstas Reglamentas Nr. 727/2007 ir jo ginčijamos nuostatos.

72 Šiuo klausimu būtina konstatuoti, kad Reglamento Nr. 727/2007 devintoje konstatuojamojoje dalyje tiesiogiai nurodomos minėtos nuomonės išvados, tačiau dalis jų nepateikiama, o tai gali kelti abejonių dėl dvigubo Komisijos teiginio, kuriuo ji grindžia ginčijamas nuostatas, t. y. kad USE, išskyrus GSE, negali būti perduodamos žmogui ir kad diferenciniai tyrimai yra patikimi.

73 Nagrinėjamoje nuomonėje ir EMST, ir jos mokslinė grupė biologinei rizikai nurodo, kad „nėra įrodyto epidemiologinio ar molekulinio ryšio tarp klasikinės ar atipinės skrepi ir žmonių susirgimo USE“ ir kad „Bendrijos teisėje aprašyti dabartiniai diferenciniai tyrimai, kuriuos reikia naudoti atskiriant skrepi ir GSE, šiuo metu atrodo patikimi, siekiant atskirti GSE nuo klasikinės ir atipinės skrepi“. Tačiau šiuos du teiginius papildo ir paaiškina du ribojamojo pobūdžio pastebėjimai, su minėtais teiginiais sudarantys neatskiriamą visumą, kuri, norint visiškai suprasti mokslinį ekspertų atsakymą į Komisijos klausimus, būtinai turi būti vertinama kartu.

74 Taigi, be minėtų teiginių, EMST ir jos ekspertų grupė aiškiai nurodė, kad „atsižvelgiant į gyvūnų kilmės USE sukėlėjų įvairovę, šiuo metu negalima atmesti bet kokios kitų gyvūnų kilmės tokių sukėlėjų perdavimo žmonėms galimybės“, o dėl diferencinių tyrimų – kad „esant dabartiniam mokslo žinių lygiui nei jų diagnostinis jautrumas, nei tikslumas negali būti laikomi tobulais“.

75 Reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 727/2007 pagrinduose Komisija ne vien be pagrindo nenurodė EMST išvadų dalies, bet ir netiksliai perkėlė likusią išvadų dalį. Nors EMST ir jos mokslinė grupė biologinei rizikai nurodė, kad diferenciniai tyrimai šiuo metu „atrodo“ patikimi siekiant atskirti GSE nuo klasikinės ir atipinės skrepi, Reglamento Nr. 727/2007 devintoje konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodo, kad šie tyrimai „yra“ patikimi.

76 Be to, nors 2007 m. kovo 8 d. EMST nuomonė iš pirmo žvilgsnio yra vienintelis konkretus mokslinis įvertinimas, kuriuo remiantis buvo priimtos ginčijamos nuostatos, ieškovė teismui pateikė keletą AFSSA nuomonių, tarp jų ir 2007 m. sausio 15 d. nuomonę, nurodančią tuos pačius apribojimus ir abejones dėl dvejopo Komisijos teiginio, kuriuo remiantis buvo priimtos minėtos nuostatos. 2007 m. balandžio 20 d. Komisijos laiške paklaustas, ar tarp atitinkamų nuomonių yra prieštaravimų, EMST direktorius aiškiai nurodė, kad abiejų organizacijų nuomonės sutampa. Į šią išvadą neatsižvelgė MGGSK nariai, turėję priimti sprendimą dėl reglamentą iš dalies keičiančio reglamento pasiūlymo 2007 m. balandžio 24 d., t. y. dar prieš pasibaigiant Komisijos EMST direktoriui nustatytam atsakymo terminui.

77 Tokiomis aplinkybėmis neatrodo, kad Komisija galėjo pagrįstai remtis mokslo bendrijos „konsensusu“ dėl to, kad gyvūnų kilmės USE, išskyrus GSE, negali būti perduotos žmogui.

78 Jos teiginys, kad šioje byloje atsargumo principas negali būti taikomas, atsižvelgiant į „visiškai hipotetinį“ gyvūnų kilmės USE, išskyrus GSE, sukėlėjų perdavimo žmogui rizikos pobūdį ir diferencinių tyrimų patikimumą, bent iš pirmo žvilgsnio taip pat neatrodo pagrįstas.

79 Reikia priminti, kad jei „nulinis rizikos“ lygis nėra galimas, atsargumo principas gali būti taikomas tik tokiose situacijose, kuriose, be kita ko, kyla rizika žmogaus sveikatai, kuri, nebūdama pagrįsta paprastomis moksliškai patikrintomis prielaidomis, dar negalėjo būti visiškai įrodyta. Be to, atsargumo principo taikymo atvejais, kurie pagal apibrėžimą turėtų sutapti su atvejais, kai nėra aiškios mokslo pozicijos, negalima reikalauti, kad rizikos vertinimas būtinai pateiktų Bendrijos institucijoms neginčytinus mokslinius rizikos realumo ir galimų neigiamų pasekmių sunkumo, jei ši rizika pasitvirtintų, įrodymus (38 punkte minėto sprendimo *Pfizer Animal Health prieš Tarybą* 142 ir 146 punktai).

80 Neatrodo, kad šioje byloje Komisija ginčija aplinkybę, jog 2007 m. kovo 8 d. EMST nuomonė atitiko mokslinėms išvadoms būtinus kokybės, skaidrumo ir nepriklausomumo kriterijus (dėl šių reikalavimų žr. 38 punkte minėto sprendimo *Pfizer Animal Health prieš Tarybą* 159 punktą). Nagrinėjamoje nuomonėje pateikiami ne vien atsakymai į du Komisijos pateiktus klausimus, bet ir pateikiamas išvadas pagrindžiantis mokslinis išaiškinimas, leidžiantis institucijai nuspręsti, ar reikia imtis atitinkamų priemonių. Be to, atrodo, kad 2007 m. sausio 15 d. AFSSA nuomonė taip pat atitinka minėtus kriterijus.

81 Taigi 2007 m. kovo 8 d. EMST nuomonėje aiškiai nurodyta, kad:

„Apibendrinant reikia pasakyti, kad šiuo metu nėra mokslinių duomenų, leidžiančių pripažinti USE sukėlėjus, išskyrus GSE sukėlėją, zoonoze. Vis dėlto išlieka rimtų mokslinių abejonių dėl to, ar visi USE sukėlėjai gali peržengti perdavimo žmogui ribą natūraliomis sąlygomis.“

82 Be to, mokslinių ekspertų grupė biologinei rizikai taip pat atkreipė dėmesį į 2007 m. sausio mėn. EMST nuomonę, kurioje nurodyta:

„(Diferencinių tyrimų) taikymas stebint smulkiuosius atrajotojus prisidėjo prie paplitimo įvertinimų tikslumo pagerinimo. Vis dėlto, net atsižvelgdama į šią optimistinę situaciją, BIOHAZ mokslinė grupė pripažino, kad diferencinių tyrimų jautrumas ir tikslumas dėl logistinių priežasčių nebuvo įvertintas eksperimentais ir kad dar reikia išanalizuoti galimus iškreipiančiuosius faktorius, pavyzdžiui, to paties gyvūno užsikrėtimą ir skrepi, ir GSE vienu metu.“

83 Be to, labai sunkiai tikėtina, kad rengdama išvadą dėl diferencinių tyrimų patikimumo EMST ekspertų grupė biologinei rizikai galėjo neatkreipti dėmesio į Komisijos raštu pateiktose pastabose nurodytą teiginį, kad joks biologinis tyrimas savaime negali būti laikomas tobulu.

84 Be to, atsakovė nepateikė jokio skaitinio diferencinio tyrimo veikimo įvertinimo ir per posėdį pripažino problemas dėl pagrindžiančių statistinių duomenų trūkumo. Komisijos argumentams dėl rizikos neutralizavimo, susijusiems su galimais tariamai neigiamais rezultatais, atsiradusiais dėl papildomų tyrimų atlikimo sunkiai paaiškinamais atvejais, reikalingas išsamus tyrimas, kurio negalima atlikti procedūros dėl laikinųjų apsaugos priemonių metu.

85 Taigi bent iš pirmo žvilgsnio galima konstatuoti, kad dviejose minėtose nuomonėse nurodoma aplinkybė, kad, nepaisant tam tikros mokslo žinių pažangos, išlieka rimtų mokslinių abejonių dėl, pirma, galimybės, kad tarp gyvūnų kilmės USE sukėlėjų ne vien GSE sukėlėjas gali būti perduotas žmogui ir, antra, diferencinių tyrimų patikimumo.

86 Šiame procese taikant tą patį požiūrį kaip ir 38 punkte minėtame sprendime *Pfizer Animal Health prieš Tarybą*, išnagrinėjus visą bylos medžiagą ir iškausius per posėdį vykusias diskusijas atrodo, kad ieškovės teiginys, jog mokslo žinių pažanga smulkiųjų atrajotojų USE srityje negali pakeisti šių ligų visuomenės sveikatai keliamos rizikos vertinimo, nėra visiškai nepagrįstas. Tokiomis aplinkybėmis kaltinimas dėl atsargumo principo pažeidimo Komisijai klaidingai įvertinus riziką pateisina nagrinėjimą iš esmės, o tai gali atlikti tik bylą iš esmės sprendžiantis teismas.

— Dėl rizikos valdymo

87 Ieškovė teigia, kad ginčijamomis teisės nuostatomis įtvirtintos mažiau griežtos USE likvidavimo priemonės neleidžia suvaldyti USE keliamos rizikos žmogaus sveikatai ir netgi gali ją padidinti. Šiais veiksmais Komisija pažeidė atsargumo principą, pritaikydama klaidingas rizikos valdymo priemones.

88 Reikia priminti, kad mokslinis rizikos įvertinimas turi suteikti galimybę kompetentingai institucijai rizikos valdymo srityje nuspręsti, kokios priemonės jai atrodo tinkamos ir būtinos siekiant išvengti rizikos pasitvirtinimo (38 punkte minėto sprendimo *Pfizer Animal Health prieš Tarybą* 163 punktas). Taigi atrodo, kad rizikos įvertinimo tikslumas yra ypač reikšmingas vertinant tos rizikos valdymą.

89 Kaip buvo nurodyta, ginčijamos nuostatos sušvelnina taikomas sanitarinės sveikatos priemones avių ir ožkų bandoms, kuriose USE atvejų buvo rasta naudojant pirminius greituosius tyrimus. Jei, atlikus diferencinius tyrimus, būtų galima atmesti GSE

galimybę, visų likusių ūkyje avių ir ožkų, taip pat gyvūno, kuriam patvirtinta liga, tėvų ir paskutinių patelės, kuriai patvirtinta liga, palikuonių, jei juos galima nustatyti, paskerdimas ir visiškas sunaikinimas yra tik neprivaloma priemonė. Vietoj šios priemonės kompetentinga institucija gali:

— nedelsiant skersti žmonėms vartoti auginamas visas ūkyje esančias avis ir ožkas ir, jei galima, nustatyti, gyvūno, kuriam patvirtinta liga, tėvus ir paskutinius patelės, kuriai patvirtinta liga, palikuonis. Senesniems nei 18 mėnesių amžiaus gyvūnams arba turintiems prasikalusius per dantenas daugiau negu du nuolatinius kandžius turi būti atlikti greitieji tyrimai dėl užsikrėtimo USE (VII priedo A skyriaus 2.3 poskyrio d punktas),

— po to, kai įvykdomos VII priedo A skyriaus 2.3 poskyrio b punkto iii papunktyje nustatytos sąlygos, laikyti visas ūkio avis ir ožkas ūkyje, uždraudžiant šiuos gyvūnus perkelti iš ūkio dvejus metus po paskutinio nustatyto USE atvejo, tačiau per šį laikotarpį gyvūnai gali būti perkelti skersti, o jų skerdienos panaudotos žmonių maistui; senesniems nei 18 mėnesių amžiaus gyvūnams prieš tai turi būti atlikti greitieji tyrimai dėl užsikrėtimo USE (VII priedo A skyriaus 4 poskyris).

90 Taigi atrodo, kad nauja Komisijos įtraukta nuostata ir ankstyvojoje, ir vėlesnėje stadijoje priklauso nuo greitųjų tyrimų dėl užsikrėtimo USE.

91 Ankstyvojoje stadijoje šie tyrimai yra 2002 m. vasario 14 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 270/2002, iš dalies keičiančio Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 999/2001 dėl nurodytos pavojingos medžiagos ir USE epidemiologinės priežiūros ir iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 1326/2001 dėl gyvūnų šėrimo ir avių, ožkų bei jų produktų pateikimo į rinką (OL L 45, p. 4), nustatytos stebėjimo programos dalis.

92 Reikia pažymėti, kad ši programa nėra susijusi su visais žmonėms vartoti skirtais gyvūnais, tačiau remiasi ėminiais. Taigi greitieji diagnostiniai tyrimai taikomi tik daliai vartoti paskerstų gyvūnų ir, jei gaunamas teigiamas atsakymas, suteikia pagrindą taikyti diferencinius tyrimus, kurie, Komisijos manymu, leidžia atskirti skrepi užsikrėtusį gyvūną nuo GSE užsikrėtusio gyvūno ir nustato, kokias pasirinkimo galimybes turi kompetentinga institucija sanitarinės priežiūros srityje.

93 Neginčijama, kad greitieji tyrimai dėl užsikrėtimo USE yra atliekami tik naudojant atitinkamo gyvūno centrinės nervų sistemos audinius. Ieškovė teigia, o Komisija neprieštarauja, kad moksliškai įrodyta, jog smulkiųjų atrajotojų GSE ir klasikinės skrepi atvejais identifikuojamas patogeninio priono kiekis centrinės nervų sistemos audiniuose susikaupia tik vėlesniu laikotarpiu, nors kai kuriuose periferinės nervų sistemos audiniuose, kurie nėra tiriami, jis gali būti ir nuo jaunesnio amžiaus. 2007 m. sausio 15 d. AFSSA nuomonėje aiškiai nurodyta, kad „tik ištyrus skląstį gautas neigiamas rezultatas visai neužtikrina smulkiojo atrajotojo užsikrėtimo GSE arba skrepi“.

94 Pagrįsdama savo prašymą ieškovė taip pat pateikia savo 2007 m. birželio 13 d. AFSSA nuomonę, kurioje nurodyta, kad pagal Prancūzijoje surinktus duomenis dėl avių „yra nustatyta, kad skląsčio tyrimais aptinkama tik apie 50 % užsikrėtusių

gyvūnų užkrėstose bandose, o likę 50 % yra inkubaciniai gyvūnai, nešiojantys infekciją savo limfiniuose organuose“. Komisija savo raštu pateiktose pastabose neginčijo šio AFSSA pastebėjimo ir tik nurodė, kad pateiktas skaičius turėtų būti „vertinamas atsargiai“ ir kad jis yra susijęs su visomis USE, iš kurių tik GSE yra zoonozė.

95 Vėlesnėje stadijoje pagal greituosius tyrimus dėl užsikrėtimo USE priimamas sprendimas dėl gyvūnų iš bandų, kurioms buvo diagnozuota USE ir kurioms, Komisijos teigimu, GSE galimybė buvo atmesta diferenciniais tyrimais, mėsos ir produktų pateikimo į rinką.

96 Iš ginčijamų nuostatų aišku, kad gyvūnai, įskaitant genetiškai jautrias avis ir ožkas, priklausančias ūkiui, kuriame buvo patvirtintas USE atvejis, šiuo metu gali būti skerdžiami žmonėms vartoti, nors pagal prieš Reglamento Nr. 727/2007 priėmimą galiojusias nuostatas jie turėjo būti paskersti ir sunaikinti.

97 Kai kurie iš šių gyvūnų gali būti paskersti žmonėms vartot neatlikus greitojo tyrimo dėl užsikrėtimo USE, nes neatitinka šio tyrimo atlikimo reikalavimų ir vis tiek yra infekcijos sukėlėjų nešiotojai, kaip tai buvo nurodyta 92 ir 93 punktuose.

98 Iš tikrųjų greitasis tyrimas dėl užsikrėtimo USE atliekamas tik senesniems nei 18 mėnesių amžiaus arba turintiems daugiau kaip du nuolatinius kandžius gyvūnams, atkreipiant dėmesį, kad antrasis kriterijus minimas tik VII priedo A skyriaus 2.3 poskyrio b punkto iii papunktyje nurodytu paskerdimo nedelsiant atveju ir,

remiantis Komisijos per posėdį pateiktais paaiškinimais, nėra taikomas VII priedo A skyriaus 4 poskyryje numatytu dvejų metų stebėjimo laikotarpiu vykdomo skerdimo atveju.

99 Šie amžiaus ir dantų kriterijai paremti tikimybe smegenų dalyje surasti patogeninį prioną, kurio identifikuojamas kiekis centrinės nervų sistemos audiniuose susikaupia tik vėlesniu laikotarpiu. Kadangi atitinkami tyrimai leidžia nustatyti ligą tik vėlesnėje stadijoje, atrodo, galima *prima facie* konstatuoti, kad užsikrėtę gyvūnai, kuriems taikomi tyrimai, gali būti nenustatyti, jei jų centrinėje nervų sistemoje nėra susikaupę pakankamai patogeninio priono.

100 Svarbu priminti, kad Komisija rimtai neginčijo 2007 m. birželio 13 d. AFSSA nuomonės, kurioje ši organizacija nurodė, kad taikant skerdimo metu atliekamus tyrimus būtų nenustatyta 50 % USE užsikrėtusių avių.

101 Be to, kartu nagrinėjant VII priedo A skyriaus 2.3 poskyrio b punkto iii papunktį ir VII priedo A skyriaus 4 poskyrį galima suprasti, kad ūkyje, kuriame buvo nustatytas USE atvejis, esančios avys ir ožkos gali būti toliau jame laikomos ir paskerstos žmonėms vartoti po dvejų metų ir neatlikus tyrimo USE nustatyti.

102 Šią išvadą reikia vertinti atsižvelgiant į 2007 m. sausio 15 d. AFSSA nuomonę, jog rizika, kad gyvūnas iš klasikine skrepi užkrėstos bandos bus užsikrėtęs USE, yra nuo 20 iki 600 kartų didesnė nei bendrosios populiacijos gyvūno rizika būti užkrėstam USE, o ši rizika dar labiau padidėja genetiškai jautriems gyvūnams. Nors per posėdį Komisija teisingai pažymėjo, kad AFSSA ekspertų komitetas pats nurodė, kad šis skaičius yra apytikslis, ji neginčijo paties principo, kad aptartoje situacijoje yra sudėtinės infekcijos rizika.

103 Komisija tik nurodo, jog tikimybė, jog užkrėsti gyvūnai nebus nustatyti per dvejus metus, yra labai maža, nes „tai reiškia, kad per tuos dvejus metus nė vienas paskerstas gyvūnas neturi turėti infekcijos“.

104 Vis dėlto neginčijama, kad visiems žmonėms vartoti paskerstiems gyvūnams nebus taikomas USE nustatyti leidžiantis greitasis tyrimas.

105 Be to, reikia pažymėti, kad rašytinėse pastabose Komisija pripažįsta, kad skrepi inkubacinis laikotarpis skiriasi, o jo trukmė priklauso nuo įvairių aplinkybių, tarp kurių yra užkrėstojo genetinė kilmė ir sukėlėjo atmaina. Iš posėdyje vykusių diskusijų paaiškėja, kad inkubacinis laikotarpis gali būti ilgesnis nei dveji metai, Komisijai jo trukmę įvertinant „vidutiniškai dvejais metais“, o ieškovei – iki ketverių ar penkerių metų.

106 Tokiomis aplinkybėmis ieškovės tvirtinimas, kad ginčijamomis nuostatomis įtvirtintoje sistemoje yra įmanoma, jog žmonėms vartoti būtų pateikiami nenustatyta USE užkrėsti gyvūnai, neatrodo visiškai nepagrįstas.

107 Taigi, kaip jau nurodyta, bent iš pirmo žvilgsnio galima teigti, kad 2007 m. sausio 15 d. AFSSA ir 2007 m. kovo 8 d. EMST nuomonės išreiškia tikras mokslines abejones dėl sąlygų, kuriomis USE, išskyrus GSE, galėtų būti perduotos žmogui. Pagal dabartinį žinių lygį negalima atmesti galimybės, kad USE, išskyrus GSE, užkrėstų gyvūnų mėsos ir produktų vartojimas kelia grėsmę žmonių sveikatai.

108 Be to, atrodo, kad abi minėtos nuomonės išreiškia tikras mokslines abejones dėl diferencinių tyrimų patikimumo, o tai reiškia, kad nenustatytų GSE sukėlėjų turinčių gyvūnų mėsa ir produktai gali būti patiekti į rinką, ir tai kelia realų pavojų žmonių sveikatai.

109 Savo rašytinėse pastabose Komisija pažymi, kad prielaida, jog avys gali būti užsikrėtusios GSE, yra „labai mažai tikėtina“.

110 Vis dėlto reikia pažymėti, jog Reglamento Nr. 727/2007 6 konstatuojamojoje dalyje nurodoma, kad „2005 m. buvo nustatytas ožkos susirgimo GSE atvejis ir trys neįprasti avių susirgimų USE atvejai, kai nebuvo galima atmesti GSE diagnozės“. Per posėdį Komisija patikslino, kad trys atitinkami atvejai vis dar buvo nagrinėjami ir dar nebuvo galima pateikti jokios galutinės išvados.

111 Komisija taip pat pateikė 2007 m. sausio 25 d. EMST nuomonę, kuri įvertina GSE riziką 0,3–0,5 atvejo 10 000 paskerstų gyvūnų, jei vertinamos tik avys. Kaip teisingai pažymi ieškovė, norint nustatyti tikslią jo įtaką, šis įvertinimas turėtų būti atliktas atsižvelgiant į visą Bendrijos avių populiaciją, kurios dydis, ieškovės vertinimu, yra 67 milijonai.

112 Bet kuriuo atveju reikia pastebėti, kad smulkiųjų atrajotojų GSE diagnozės rizika yra aiškiai pripažįstama VII priedo A skyriaus 2.3 poskyrio a punkte, kuris numato, kad aviai ar ožkai diagnozavus USE ir negalint atmesti GSE diagnozės, skerdžiami ir visiškai sunaikinami visi ūkyje esantys gyvūnai ir gyvūno, kuriam patvirtinta liga, tėvai ir paskutiniai patelės, kuriai patvirtinta liga, palikuonys, jei juos galima nustatyti.

113 Galiausiai Komisija pažymi, kad USE užkrėstų gyvūnų mėsos pateikimo vartojimui rizika negali būti laikoma nauja rizika, nes ji buvo dar prieš Reglamento Nr. 727/2007 priėmimą ir kad į ją buvo atsižvelgta atliekant rizikos valdymą.

114 Be to, kad ši pastaba prieštarauja atsakovės tvirtinimui, jog Prancūzijos palaikoma pozicija siekiama nustatyti „nulinės rizikos“ lygį taikant atsargumo principą, atrodo, kad iki Reglamento Nr. 727/2007 priėmimo buvusi situacija rizikos žmonių sveikatos atžvilgiu negali būti lyginama su situacija, kai yra taikomos ginčijamos nuostatos.

115 Iš tikrųjų reikia pažymėti, kad prie Reglamente Nr. 270/2002 numatytos avių ir ožkų stebėjimo programos, kuriai nebūdingas sisteminis pobūdis ir galimybės žmonėms vartoti pateikti genetiškai atsparių gyvūnų mėsą ir produktus, prisideda pateikimas į rinką įvairių rūšių mėsos ir produktų iš bandoms, kuriose nustatytos USE, priklausiusių ir jautrų genotipą turinčių gyvūnų, kurie pagal iki nustatytosios pagal Reglamentą Nr. 727/2007 galiojusią sistemą, būtų paskersti ir sunaikinti.

116 Apibendrinant reikia pasakyti, kad ieškovės teiginys, kad ginčijamos nuostatos neleidžia suvaldyti USE keliamos rizikos žmogaus sveikatai ir netgi gali ją padidinti, bent iš pirmo žvilgsnio neatrodo visiškai nereikšmingas. Tokiomis aplinkybėmis kaltinimas dėl atsargumo principo pažeidimo Komisijai pritaikius klaidingas rizikos valdymo priemones pateisina nagrinėjimą iš esmės, o tai gali atlikti tik bylą iš esmės sprendžiantis teismas.

Dėl skubos

Šalių argumentai

117 Ieškovė teigia, kad ji siekia sustabdyti ginčijamų nuostatų taikymą dėl rimtos ir nepataisomos žalos visuomenės sveikatai, kurią gali padaryti jų įgyvendinimas. Šiuo klausimu ji nurodo, kad nuo 2007 m. liepos 17 d. į rinką gali būti pateikiama paskerstų nenustatytomis USE infekuotų bandų mėsa ir produktai, o tai kelia pavojų žmonių sveikatai.

118 Ji papildo, kad nors ir nėra aišku, jog žala tikrai atsiras, jos atsiradimo tikimybė yra pakankama prašomoms laikinosioms apsaugos priemonėms pateisinti.

119 Komisija pažymi, kad Prancūzija prašo sustabdyti ginčijamų nuostatų taikymą dėl įgyvendinus šias nuostatas tariamai atsirasiančios rizikos viešajai sveikatai ir konkrečiai dėl to, kad į rinką vartoti būtų galima pateikti USE, išskyrus GSE, užkrėstų gyvūnų mėsą ir produktus.

120 Ji pažymi, kad, nepaisant aplinkybės, jog tokia situacija jau yra šiuo metu, reikia priminti, kad šiuo metu nėra jokių skrepi perdavimo žmonėms įrodymų ir kad diferenciniai tyrimai yra ne vien patikimi, bet ir taikomi kartu su daugeliu kitų priemonių.

121 Dėl to Komisija mano, kad Prancūzijos nurodoma rimtos ir nepataisomos žalos rizika yra hipotetinė ir todėl negali pateisinti prašomų priemonių.

Laikinąsias apsaugos priemones taikančio teisėjo vertinimas

122 Reikia priminti, kad laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūros tikslas yra garantuoti visišką būsimo galutinio sprendimo veiksmingumą tam, kad būtų išvengta Bendrijos teismų užtikrinamos teisinės apsaugos spragos (1996 m. gegužės 3 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Vokietija prieš Komisiją*, C-399/95 R, Rink. p. I-2441, 46 punktas). Siekiant šio tikslo, skubą reikia vertinti atsižvelgiant į būtinybę, jog reikia priimti laikiną sprendimą tam, kad laikinosios apsaugos priemonės taikymo prašanti šalis išvengtų rimtos ir nepataisomos žalos (1999 m. lapkričio 18 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Pfizer Animal Health prieš Tarybą*, C-329/99 P(R), Rink. p. I-8343, 94 punktas).

123 Rimtos ir nepataisomos žalos buvimą turi įrodyti ta šalis, kuri tuo remiasi. Nors šiuo klausimu nėra būtina visiškai tiksliai įrodyti, kad žala atsiras, ir užtenka įrodyti pakankamą jos atsiradimo tikimybę, ieškovas vis tiek privalo įrodyti faktus, kuriais tariamai grindžiamas rimtos ir nepataisomos žalos atsiradimas (1993 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo nutarties *Vokietija prieš Tarybą*, C-280/93 R, Rink. p. I-3667, 34 punktas ir 2001 m. liepos 17 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Komisija prieš NALOO*, C-180/01 P-R, Rink. p. I-5737, 53 punktas).

124 Šioje byloje už bendrąjį visuomenės sveikatos apsaugos interesą atsakingos Prancūzijos institucijos prašo sustabdyti ginčijamų nuostatų taikymą dėl jų įgyvendinimo keliamos rizikos žmogaus sveikatai.

125 Kaip nurodo ieškovė, ir Komisija tam neprieštarauja, minėta situacija turi būti įvertinta atsižvelgiant į smulkiųjų atrajotojų mėsos srautų Bendrijoje dydį.

126 Šiuo klausimu akivaizdu, kad nuo 2007 m. liepos 17 d. visoje Europos teritorijoje avys, įskaitant turinčias jautrų genotipą, ir ožkos iš bandų, kuriose buvo nustatytas USE atvejis, gali būti skerdžiamos žmonėms vartoti.

127 Konkrečiu šios bylos atveju vertinant skubą reikia atsižvelgti į aplinkybę, kad *fumus boni juris* pagrįsti ieškovės pateikti faktiniai ir teisiniai argumentai, įvertinus laikinąsias apsaugos priemones taikančio teisėjo turimus įrodymus, atrodo rimti.

128 Taigi reikia pripažinti, kad nuo 2007 m. liepos 17 d. USE užkrėstų gyvūnų mėsa ar produktai gali būti pateikti žmonėms vartoti.

129 Reikia pastebėti, kad dvi specializuotos nepriklausomos organizacijos neseniai pripažino, kad nors nėra įrodyto epidemiologinio ar molekulinio ryšio tarp klasikinės ar atipinės skrepi ir žmonių susirgimo USE ir kad GSE sukėlėjas yra vienintelis zoonoze

pripažintas USE sukėlėjas, atsižvelgiant į jų įvairovę, šiuo metu negalima atmesti bet kokios kitų gyvūnų kilmės USE sukėlėjų perdavimo žmonėms galimybės. Tokiomis aplinkybėmis USE, išskyrus GSE, užkrėsto gyvūno mėsos ar produktų vartojimas gali kelti pavojų žmonių sveikatai.

130 Šių dviejų organizacijų pateiktose nuomonėse taip pat išreiškiamos tikros mokslinės abejonės dėl diferencinio tyrimo GSE nuo skrepi atskirti patikimumo. Taigi GSE užkrėsto gyvūno mėsos ar produktų vartojimas kelia realų pavojų žmonėms.

131 Jei, kaip teigia Komisija, dėl USE užkrėstų gyvūnų mėsos ir produktų buvimo rinkoje grėsmė visuomenės sveikatai buvo dar prieš ginčijamų nuostatų priėmimą, pastarosioms įsigaliojus ši rizika objektyviai padidėjo, nes į rinką buvo pateikta įvairių rūšių mėsos ir produktų iš bandoms, kurioms nustatytos USE, priklausiusių gyvūnų, kurie pagal ankstesnę Reglamente Nr. 727/2007 nustatytą sistemą būtų buvę paskersti ir sunaikinti.

132 Reikia pažymėti, kad 2007 m. birželio 13 d. nuomonėje vien apimtį nustatyti skirtame įvertinime AFSSA nurodo, kad dėl ginčijamų nuostatų taikymo 2006 m. žmonėms vartoti buvo pateikta mažiausiai 1 000 didelį kiekį infekcijų turinčių skerdenų iš Prancūzijos.

133 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad skubos sąlyga šioje byloje yra įvykdyta.

Dėl interesų palyginimo

Šalių argumentai

134 Ieškovė primena, kad nors dabar galiojančių teisės nuostatų taikymas kainuoja, šios sąnaudos nėra neproporcingos atsižvelgiant į visuomenės sveikatos poreikius, nes ginčijamų nuostatų taikymas gali padaryti rimtą ir nepataisomą žalą žmonių sveikatai.

135 Iš teismų praktikos matyti, kad interesų palyginimas šiuo atveju gali tik pripažinti visuomenės sveikatos apsaugos nuo mirtino pavojaus, kurio, esant dabartiniam mokslo žinių lygiui, jokiu būdu negalima atmesti, viršenybę prieš ekonominius tikslus (1996 m. liepos 12 d. Teisingumo Teismo nutarties *Jungtinė Karalystė prieš Komisiją*, C-180/96 R, Rink. p. I-3903, 90–93 punktai).

136 Ieškovė papildo, kad bylą iš esmės nagrinėjančio teismo sprendimas panaikinti ginčijamas nuostatas neleistų atitaisyti dėl nedelsiamo jų taikymo susidariusios padėties.

137 Dėl to ieškovė teigia, kad interesų palyginimas pateisina prašymą sustabdyti ginčijamų nuostatų taikymą.

138 Komisija ginčija ieškovės teiginius dėl galinčios būti pavojingos mėsos ir produktų pateikimo žmonėms vartoti ir teigia, kad tolesnis visos bandos, išskyrus atsparius

gyvūnus, skerdimas ir naikinimas nebėra pateisinamas dėl mokslo pažangos bei prieštarauja proporcingumo principui.

139 Ji teigia, kad naujosios Reglamento Nr. 999/2001 nuostatos suteikia didesnę laisvę ūkininkams, nepakeisdamos dabartinio vartotojų sveikatos apsaugos lygio ir kad tokiomis aplinkybėmis nagrinėjamų interesų palyginimas akivaizdžiai krypsta link ginčijamų priemonių taikymo.

Laikinąsias apsaugos priemones taikančio teisėjo vertinimas

140 Kai laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas nagrinėdamas prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių vertina įvairius su byla susijusius interesus, jis turi nustatyti, ar bylą iš esmės nagrinėjančio teismo sprendimas panaikinti ginčijamą teisės aktą leistų atitaisyti dėl nedelsiamo jo taikymo susidariusią padėtį ir, atvirkščiai, ar šio teisės akto vykdymo sustabdymas sudarytų kliūčių jį taikyti visą, jei ieškinys pagrindinėje byloje būtų atmestas (59 punkte minėtos nutarties *Komisija prieš Atlantic Container Line ir kt.* 50 punktas ir 135 punkte minėtos nutarties *Jungtinė Karalystė prieš Komisiją* 89 punktas).

141 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, jog iš esmės su visuomenės sveikatos apsauga susiję reikalavimai turi neginčijamai nusverti ekonominius motyvus (žr. 1999 m. birželio 30 d. Pirmosios instancijos teismo pirmininko nutarties *Alpharma prieš Tarybą*, T-70/99 R, Rink. p. II-2027, 152 punktą ir nurodytą teismų praktiką). Tai reiškia, kad kai remiamasi rimtu pavojumi visuomenės sveikatai, laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas, nepaisydamas formalaus savo nepriklausomumo vertinant interesus, beveik neišvengiamai bus linkęs priimti sprendimą visuomenės sveikatos apsaugos naudai (šiuo klausimu žr. 2003 m. balandžio 11 d. Pirmosios instancijos teismo pirmininko nutarties *Solvay Pharmaceuticals prieš Tarybą*, T-392/02 R, Rink. p. II-1825, 122 punktą).

142 Savo rašytinėse pastabose Komisija, prieštaraudama ieškovės pateiktam prašymui dėl sustabdymo, nesiremia ekonominiais vertinimais, tačiau dar kartą teigia įrodžiusi, kad dėl ginčijamų nuostatų taikymo žmonėms vartoti nebus pateikta galinti būti pavojinga mėsa ir produktai ir kad esant dabartiniam mokslo žinių lygiui tolesnis visų bandų skerdimas ir sunaikinimas būtų neproporcingas.

143 Vis dėlto reikia priminti, kad dėl *fumus boni juris* ieškovės pateikti faktiniai ir teisiniai argumentai, įvertinus laikinąsias apsaugos priemones taikančio teisėjo turimus įrodymus, atrodo pagrįsti ir kad jis jau pripažino esant didelę rimtos ir nepataisomos žalos žmonių sveikatai riziką.

144 Kaip teisingai nurodo ieškovė, ginčijamų priemonių sustabdymas nesudarytų kliūčių visapusiškai taikyti šias nuostatas, jei pagrindinis ieškinys būtų atmestas, nes juo nuostatų pasekmės tiesiog būtų atidėtos tam tikram laikui. Ginčijamų nuostatų veiksmingas taikymas nedelsiant, atvirkščiai, lemtų galinčios būti pavojingos mėsos ir produktų pateikimą žmonėms vartoti ir galimą vartotojų užkrėtimą, o šios padėties nebūtų galima atitaisyti bylą iš esmės nagrinėjančiam teismui panaikinus ginčijamas nuostatas.

145 Dėl teiginio, kad ūkininkams buvo suteikta didesnė laisvė, Komisija per posėdį patikslino, kad pastarieji patyrė didelių sunkumų atkurdami atsparių gyvūnų bandas ir kad ginčijamose nuostatose įtvirtintas sanitarinės priežiūros priemonių sušvelninimas leido praktikoje geriau užtikrinti ūkininkų pareigos pranešti apie klinikinius atvejus laikymąsi ir taip efektyviai užkirsti kelią „išvengimo rizikai“.

146 Vis dėlto reikia pastebėti, kad Komisija pati pažymi, jog galimybė išlaikyti gyvūnus ūkyje, kuriame buvo nustatytas USE atvejis, yra suteikiama kartu dvejus metus intensyviai stebint minėtą ūkį, o ši situacija neabejotinai suvaržo ūkininko veiklą ir *a priori* negali efektyviai užkirsti kelio „išvengimo rizikai“.

147 Tokia vien hipotetinė Komisijos nurodoma nauda negali būti svarbesnė nei rimta žala visuomenės viešajai sveikatai, kurią gali sukelti nedelsiamas ginčijamų nuostatų taikymas ir kuri negalėtų būti atitaisyta, jei pagrindinis ieškinys galiausiai būtų patenkintas.

148 Taigi palyginus interesus negalima pritarti Komisijos prašymui atmesti priemonę dėl taikymo sustabdymo.

149 Galiausiai, atsižvelgiant į tai, kad buvo įvykdytos ginčijamų priemonių taikymo sustabdymo suteikimo sąlygos, reikia patenkinti ieškovės prašymą.

150 Komisija teigia, kad viena iš Prancūzijos ginčijamų priemonių, t. y. intensyvaus stebėjimo sutrumpinimas iki dvejų metų, realiai būtų taikoma tik po dvejų metų ir todėl nėra jokios priežasties ją sustabdyti.

151 Vis dėlto reikia pažymėti, kad gyvūnų išlaikymą ūkyje, kuriame buvo nustatytas USE atvejis, nustatanti priemonė, uždraudžianti juos išvežti į kitą ūkį dvejus metus po paskutinio USE atvejo patvirtinimo, numatyta VII priedo A skyriaus 2.3 poskyrio b punkto iii papunktyje ir VII priedo A skyriaus 4 poskyryje, yra taikoma visa nuo 2007 m. liepos 17 dienos. Atsižvelgiant į faktinę aplinkybę, kad minėti gyvūnai per šį dvejų metų laikotarpį gali būti išvežti skersti ir pateikti žmonėms vartoti bei į nežinomą pagrindinio proceso trukmę, iki sprendimo pagrindinėje byloje paskelbimo reikia sustabdyti Reglamento Nr. 727/2007 priedo 3 punkto taikymą, nes juo į VII priedo A skyrių įtraukiamas ne vien 2.3 poskyrio d punktas, bet ir 2.3 poskyrio b punkto iii papunktis bei 4 poskyris.

Remdamasis šiais motyvais,

LAIKINĄSIAS APSAUGOS PRIEMONES TAIKANTIS TEISĖJAS

nutaria:

1. Sustabdyti 2007 m. birželio 26 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 727/2007, iš dalies keičiančio Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 999/2001, nustatančio tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisykles, I, III, VII ir X priedus, priedo 3 punkto taikymą, iki bus priimtas sprendimas pagrindinėje byloje, kiek juo 2001 m. gegužės 22 d. Reglamento (EB) Nr. 999/2001 VII priedo A skyriuje įtraukiami 2.3 poskyrio b punkto iii papunktis, 2.3 poskyrio d punktas ir 4 poskyris.

2. Bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimas atidedamas.

Priimta 2007 m. rugsėjo 28 d. Liuksemburge.

Kancleris — Teisėjas

E. Coulon — M. Vilaras